

ÉLETTÜNK

XXXIX. évf. 10. szám (39. Jg. Nr. 10)

Az európai magyar katolikusok lapja

2007. október

EURÓPA KERESZTÉNY GYÖKEREI

**A Szentatya beszéde politikuskokhoz
szeptember 7-én a bécsi Hofburgban**

(...) *A megosztottság, amely a föld-
részt évtizedekre fájdalmasan kettéosz-
totta, politikailag már megszűnt, de az
egységet még meg kell valósítani az em-
berek értelmében és szívében is. Bár a
vasfüggöny 1989-es lehullása után né-
hány túlzott remény nem valósult meg, és
egyes európai intézményeket bizonyos
szempontokból jogos bírálattal illethe-
tünk, az egységstülés folyamata nagy
horderejű esemény, amely a béke kor-
szakát hozta el a földrész számára, ame-
lyen előzőleg szüntelen konfliktusok és
testvérgyilkos háborúk pusztítottak.*

*A közép-kelet-európai országok szá-
mára ebben a folyamatban való részvétel
további ösztönzés arra, hogy megszilár-
dítsák belső szabadságukat, a jogállami-
ságot és a demokráciát – mondta a pápa,
majd így folytatta beszédét: „Kötelessé-
gem ezzel kapcsolatban emlékeztetni elő-
dömré, II. János Pál pápára, aki nagy-
mértékben hozzájárult ehhez a történelmi
folyamathoz. Ausztria is, amely Nyugat és
Kelet határán fekszik, hídrsörzágként so-
kat tett ezért az egységért, és – ne feledjük
– ebből sok előnye is származott.”*

*A „közös európai ház”, ahogyan a
földrész közösségét nevezzük, csak akkor
lesz mindenki számára kellemesen lak-
ható, ha szilárd kulturális és erkölcsi
alapkra épül, amelyek a történelmünk-
ből és hagyományainkból származó köz-
ös értékekből fakadnak. Európa nem ta-
gadhatja meg keresztény gyökereit. Ezek
civilizációnk dinamikus alkotóelemei a
harmadik évezredben is. (...)*

*Az európai életstílust illetően a pápa
hangsúlyozta: olyan társadalmi rendről
van szó, amely magába foglalja a gazda-
sági hatékonyságot és a szociális igazsá-
gosságot, a politikai pluralizmust és a
toleranciát, a liberalizmust és a nyitást,
de azoknak az értékeknek a megőrzését
is, amelyek ennek a földrésznek sajátos
helyzetet kölcsönöznek. Ez a modell a
modern gazdasági élet körülményei kö-
zött jelenleg nagy kihívások előtt áll.*

*A gyakran emlegetett globalizációt
nem lehet megállítani. A politikai élet sür-
gető feladata és egyben nagy felelőssége,
hogy a globalizációt rendszabályozza, és
korlátok közé szorítsa, elkerülve önbí-
rálat közbeavatkozását, amelynek az
állandó jelenség a legszegényebb orszá-
gok és a gazdag országokban élő szegé-
nyek kárára valósuljon meg és beárnyé-
kolja a jövő nemzedékeit is.*

*Európa szörnyű tévedések korszakát
élte és szenvedte át. Ezek közé tartoznak
a filozófia, a tudomány és a hit ideológiá-
i felszükítése, a vallással való vissza-
élés, annak hatalmi célokra való felhasz-
nálása, az ember lealacsonyítása az el-
méleti és gyakorlati materializmus révén,
végül a tolerancia torzulása egy
olyan közömbösség irányába, amely nél-
külözi az állandó értékeket. Azonban Eu-
rópa jellemzői közé tartozik az önbírá-
latra való képesség is, amely a világ kul-
túráinak széles körű panorámájában a
földrészt megkülönbözteti.*

(Folytatás a 4. oldalon)

**Patrona Hungariae, oltárkép 1739
(ismeretlen mester munkája a sop-
roni Szent Mihály-templomból)**

*Rózsafüzér Királynéja ünnepét októ-
ber 7-én üljük. Az olvasóajátosság a do-
minikánusok buzgólkodására a 15. szá-
zad folyamán nyerte el mai formáját.
Köln városában alakult a legelső társulat
(1475). Eddigi ismereteink szerint Ko-
lozsvártort született (1496) az első hazai
olvasótársulat. Az olvasókultusz külön-
ösen akkor vált egyetemessé, amikor a
dominikánus Szent V. Pius pápa felszó-
lítására a katolikus Európa az olvasót
imádkozva könyörgött a kereszténység-
nek a török veszedelemmel szembeni
helytállásáért. A lepartói tengeri győze-
lmet (1571. okt. 7.) ennek tulajdonították.
Az ünnepet hivatalosan XI. Kelemen pá-
pa rendelte el, miután 1716 Havibol-
dogasszony napján Savoyai Jenő Péter-
várad mellett döntő győzelmet aratott a
törökökön. Ez egyúttal hazánk teljes fel-
szabadulását is jelentette.*

*Magyarok Nagyvasszonya ünnepét
(október 8.) Vaszary Kolos hercegprí-
más kérésére engedélyezte a pápa, ami-
kor hazánk megérhette fennállásának
millenniumát (1896).*

*A Regnum Marianum barokk világá-
ban a Napbaöltözött Asszony ábrázolásá-
ból bontakozik ki a Patrona Hungariae
jellegzetes, máig érvényes ikonográfiája,
amelyen a Szűzanya fejére a tizenkét csil-
lagú korona helyett a Magyar Szent Kor-
na, a karján ülő kis Jézus helyébe az or-
szág almája, Mária másik kezébe pedig az
ország jogára, kormánypálcája kerül. A
lábánál feltűnő félhold a török vesze-
delm elmultával bőségszaruvá, mintegy a
magyar Kánaán, az extra Hungariam non
est vita jelképévé alakult. Ez a barokkos
Mária-ábrázolás képekről, szobrokról,
céhzászlókról, pénzkekről, később posta-
bélyegekről közismertté vált. Pázmány
Péter egyik prédikációjában mondja: *mái
napig költő pénzünkön a Boldogasszony
képe körül ama szokott bötükkel, Patrona
Hungariae, Magyarország Asszonyának
valljuk a Szent Szület.**

(Bálint Sándor nyomán)

Varjú Imre, Budapest

IMA ÉS FORRADALOM

Megengedte a Jóisten, hogy 2006-ban
ugyanazon a helyen ünnepeletem a
forradalom emlékét, ahol ötven évvel
előtte, 1956. október 23-án részese vol-
tam a forradalomnak. Ötven évvel később
annnyival lett másabb az emlékezés,
hogy kaptam a könnygázgránátból, és
futnom kellett az üldöző rendörök elől.

Lehet aktívan és passzívan bekapcsol-
lódni egy forradalomba. Akik akkor fegy-
vert fogtak, Molotov-koktélokkal égettek
ki szovjet tankokat vagy csak kiálltak és
szónokoltak, illetve skandálva vonultak a
pesti utcákon, vagy pedig egyszerűen
csak néztek az eseményeket, vagy egy-
szerre elkezdtek sodródni a vonuló tö-
meggel, aktív résztvevői voltak néptünk
szabadságát kivívó forradalmunknak.

Tölem pár nappal később azt kérdez-
ték a Bakáts téri kórházban fekvő sebe-
sült egyetemisták és munkás fiatalok:
„Ti hol voltatok, amikor oly nagy szük-
ség lett volna rátok? Sebesült és haldokló
társainknak de nagy szüksége lett volna,
hogy feloldozzátok őket, és a szent ke-
nettel erőt adjatok nekik.” Mi lelki-gya-
korlaton voltunk, a Központi Sze-
minárium bezárt ajtajai mögött imádkoztunk.
Akkor még nem tudtuk, hogy az imádság
az Isten segítségét kérő fohász elen-
gethetlenül szükséges a forradalom győ-
zelméhez. Minden eredmény és haté-
konyság egyik titka, hogy az ökölbe szor-
ult kézzel együtt imára kulcsolt keze-
ből is van-e elegendő.

Előljáróink október 23-án nem tájé-
koztattak bennünket. Rádióink, újságunk
nem volt. Az egy héti tartó lelki-gyakor-

lat összeszedettségét és szigorú csendjét
nagyon komolyan vettük. Vasárnap reg-
gel tudtuk meg, hogy mi történt, és órák
múlva láthattuk a pesti utcákon a forra-
dalom nyomaait. Mindenféle ünneplő tö-
meg, nemzetiszínű zászlós teherautókból,
amit vidékről küldtek, élelmet osztottak.
Négy hónapja felszentelt fiatal pap vol-
tam, amikor ez történt. Egy évvel később
a börtönben, a kihallgatások és a tárgya-
lás során tudtam meg, hogy ellenforra-
dalmár lettem, aki a szocialista állam-
rend megdöntésére szervezkedtem. Vagyis
kiderült, hogy nemcsak imádkoztunk,
hanem a szabad vasárnapról kezdve kör-

**Mindszenty József bíboros kiszabadul
fogságából**

hába is jártunk naponta a sebesültek-
hez, ahol már sok mindent hallottunk. Az
utcákon járva, amit lehetett, megfigyel-
tünk, és amikor már nem tudott bennünk
rejtve maradni a rengeteg élmény,
(Folytatás a 3. oldalon)

SÉTA KALOCSÁN – FELEJTHETETLEN ÉLMÉNYEKEL

Írta: Semjén Zsolt, Budapest

Munkatársaimat és barátaimat kaloc-
sai kirándulásra invitáltam a nyáron. A
városához közeledve már messziről látszik
az ezeréves érseki központ székesegyhá-
zának égbé nyúló két tornya. A barokk
Szentháromság tér 18. századi épületei
ma is őrzik a régmúlt idők hangulatát, s az
ezeréves múlt emlékeinek megtekintése
tartalmas, szép napot ígért. Jelentős építé-
szeti, egyháztörténeti, művészeti és kultu-
rális nevezetességek egész sora hívogatta
az érdeklődő kirándulót. A Főszékesegyház,
az Érseki Kastély híres könyvtára, az
Erseki Kincstár, valamint a Paprika Múze-
um megtekintése szerepelt a program-
unkban.

A gyönyörű olasz barokk stílusú
templom a város büszkesége. Méltán so-
rolható az ország kiemelkedő főszékesegyhá-
zai közé. Angol és német turistákat
kerülgetve csodáltak a gazdagon aranyo-
zott, rózsaszín és fehér színekben tündé-
klő falait, a csodálatos stukkókat és
közben hallgattuk vezetőnk ismertetőjét
arról, hogy ez a templom már a negyedik
ezen a helyen. Az első 1010-ben a koronát
hozó Asztrik, Kalocsa első érseke
építtette, a második katedrális a tatár tá-
madásoknak esett áldozatul, a harmadik

középkori templomot portyázó hajdú-
csapatok gyújtották fel 1602-ben. A ma
látható olasz barokk stílusú templomot
1735–1754 között építették fel Mayerhoffer
András tervei alapján. Egyedülálló és fel-
emelő élmény volt a székesegyház híres
Angster orgonáján játszó Leányfalusi Vil-
mos pap-orgonaművész játéka.

A Szentháromság tér túldalán, a Fő-
székesegyház szomszédságában az úgy-
nevezett Katona-házba sétáltunk át. Az
épület Katona István kanonok építtette
1796-ban. Itt néztük meg az Érseki
Kincstár gyűjteményét, amelynek állan-
dó kiállítása igen változatos tárgyanya-
gal mutatja be az ezeréves kalocsai ér-
sekségi egyházművészeti emlékeit. A
művészi kivitelű tárgyak (miseruhák,
mellkeresztek, kelyhek, Szent Ist-
ván-herma stb.) sokasága esztétikai él-
ményt nyújt és a szöveges ismertető
segítségével az egyházmegye történetével
is megismerkedhettünk.

Következő programunk az Érseki
Könyvtár megtekintése volt. Az impo-
zans barokk épületben található híres
bibliotékáról és értékes gyűjteményéről
már sokat hallottunk. Az ide látogatót

(Folytatás a 7. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Asztronómia: tudomány vagy babona?

A fenti kérdést nem írásban tette fel valamelyik olvasónk, hanem baráti körben, beszélgetés során került elő. Tekintve a rendkívüli érdeklődést és élénk vitát, amelyet kiváltott, támadt az ötlet, hogy a témát nagyobb nyilvánosság előtt, az *Életünk* hasábjain is megvitassuk.

Minden félreértés elkerülésére először is a fogalmakat kell tisztáznunk: Mi az asztronómia és miben különbözik az asztronómiától? Egy rövid történeti visszpillantás megkönnyíti a választ erre a kérdésre és átvetve a „tudomány” fogalmának meghatározásához. Ebből persze nem következik, hogy mindaz, amit nem fed a „tudomány” definíciója, automatikusan a „babona” világába tartozik. Idézhetnénk a híres mondatot Shakespeare Hamletjéből: „Több dolog van égen és földön, Horatio, mint amit filozófusok megálmodott”.

Az ember és az égitestek világa

Mi sem természetesebb, mint hogy már a primitív embert is foglalkoztatták az égitestek és azok mozgásai, amennyiben saját élete azok ritmikus változásainak befolyása alatt állt. Minthogy a nap, a hold és a csillagok lényegéről nem rendelkezett tudományos ismeretekkel, kezdetben mítikus, sőt vallásos elképzelések fűződtek hozzájuk (napimádás, a hold vallásos tiszteletei [Istar-kultusz]). A közel-keleti (egyiptomi, babilóniai) és ázsiai (kínai és indiai) kultúrák fejlődése meglehetősen korán tudományos ismeretekhez is vezetett. Így például Egyiptomban már a Kr. e. 4. évezredben az időszámítás alapja a 365 napos év volt, míg Babilónia csillagjósairól tudjuk, hogy a 3. évezredben nével látták el az általuk ismert csillagképeket. Az is ismert, hogy a babilóniai csillagászat Kr. e. 6. században érte el virágkorát, és hogy a Pythagoreusok (Pythagoras 6. századi görög filozófus iskolája) vallották, miszerint a föld formája a gölyő. A kínai és az indus vizsgálatok már eredményekre jutottak: ezek kibontása visszatükrözi a helyi kultúrák vonatkozásait.

Az égitestek megfigyelésének célja kevésbé a tudományos ismeretek megszerzése, mint inkább annak a kapcsolatnak felderítése volt, amely az ember és az égitestek világa között fennállt. Egyre általánosabbá vált a meggyőződés, hogy az ember nagymértékben függ azok járásától, behatásától és ezek ismeretében életét úgy tudja berendezni, hogy az előnyös helyzetet kihasználva cselekszik, illetve igyekszik kikerülni a káros körülményeket. Mert afelől nem volt kétség, hogy az égitestek helyzete meghatározza az emberi életnek folyását, eseményeit. Erre vezethető vissza a törkvés a jövő megismerésére, és ez alapozta meg a csillagjósolást, illetve a későbbi fejlődés során tudományos alapossággal és részletekre kitérve a horoszkópok kidolgozását.

Az égitestek a Bibliában

Egészen más kép tárul az ember szeme elé, ha a Bibliát olvassa.

A hat napos Teremtéstörténet a negyedik napot szenteli az égitesteknek. Valamennyi félreérthetetlenül Isten teremtménye; céljuk, hogy elválasszák a nappalt az éjszaktól, meghatározzák az ünnepeket, a napokat és az éveket, világítsák meg a földet (Ter 1,11–18). Más szóval az égitestek az ember szolgálataira vannak teremtve; az ember tőlük való függéséről nincs szó.

Az Őszövetség többi könyvében is található utalások az égitestek szerepére. Helyenként úgy tűnik, mintha a Biblia nem különböztetné meg őket világosan az angyaloktól, de legalábbis eleven lényeknek tekintené őket (Jób 38,7; Zsolt 148,2–4). Ahhoz azonban nem fér kétség, hogy Isten parancsát teljesítik (Józ 10,12–14). Az ember megcsodálhatja a nap ragyogását (Zsolt 19,5), a hold szépsé-

gét (Én 6,10), a világmindenség működését (Bölcs 7,18), de mindez Isten dicsőségét magasztalja (Zsolt 19,2), aki az „egyk törvényeit” meghatározta (Jób 38,31–33 – név szerint említve egyes csillagképeket).

De ahogy Izrael, a választott nép, nem állt mindig ellen a környező pogány népek többistenhitének, úgy vette át az égitestek kultuszát időről időre (2Kir 17,16; 21,3–5; Ez 8,16), nem annyira hitbeli meggyőződésből, mint inkább az ismeretlen erőktől való félelem jegyében, kompromisszumként (Jer 7,18; 44,17), „biztos ami biztos” alapon.

A próféták felemelik szavukat a pogány kultusz ellen és már a Második Törvénykönyv is kifejezetten tiltja az égitestek imádatát (MTörv 4,19; 17,3), sőt megkövetéssel bünteti.

Az Újszövetség tartalma és mondanivalója értelmében Krisztust, az emberiség és a mindenség Megváltóját állítja a középpontba. Ennek megfelelően Ő ura a teremtett világnak, hatalma van felette. Ezzel nem áll ellentétben, hogy keleti (babilóniai) csillagjósok (a Máté evangélium szövege „mágus”-okat említ) a csillagok konstellációjából következtetnek egy rendkívüli királyi sarj születésére, és keresésére indulnak (Mt 2). A történetet sokáig mesének tartották, míg csak a modern asztronómia Kepler nyomán (†1630) be nem bizonyította annak tudományos hitelességét. Az esemény teológiai szempontból nézve arra mutat rá, hogy az egész kozmosz, az égitestek is, ennek az egyedülálló történetnek szolgálatában álltak.

Hogy ez a látásmód az ősegházban általános volt, arra legjobb példa Pál apostol levele a Kolosszeiekhez. Hivatkozva arra, hogy Krisztusban az Isten teljessége lakozik; óvja őket minden téves tanítástól, „amely a világ elemein alapul” (Kol 2,8). Többek nézete szerint az apostol ezen az akkoriban elterjedt égitestkultusz érti. Márpedig Isten Krisztusban teremtett mindent a mennyben és a földön, a láthatókat és a láthatatlanokat (Kol 1,16).

A későbbi századok folyamán, főleg a keletől érkező vallási áramlatok és a „gnózis” („ismeret” – különféle filozófiai és vallási elemek keveréke) hatására az égitestekkel való foglalkozás és azok kultusza meglehetősen elterjedt.

Az Egyház mint intézmény kezdettől fogva szembefordult a csillagjósítás különféle fajaival (például toledói zsinat Kr. u. 400), és álláspontját a történelem folyamán többször megismételte, legutóbb a KEEK (Katolikus Egyház Katekizmus) 2116. szám alatt.

Asztronómia – Asztronómia

Az égitestekkel való foglalkozás, mint láttuk, kezdetben nem ismerte ezt a megkülönböztetést. Az ember lehetséges megismerésükre nagyon korlátozottak voltak, tudása vallásos elemekkel vegyült, érdeklődése főleg az égitestek és az ember élete közti kapcsolatokra szorított. Az égitestek mozgása és a világ, illetve az egyén sorsa között párhuzamot, sőt függő viszonyt véltek felfedezni. Minthogy a csillagjósítás kiszámítható volt, ebből az ember jövőjét is megjövendölhetők tartották; mindenesetre következtetéseket vontak le egy bizonyos csillagzat jegyében születettek adottságaira vonatkozólag. A századok során ez a metódus egyre jobban kifinomult, egyre több adatot, hatást lehetett figyelembe venni. Ezek kidolgozása, értékelése tudományos pontosságot és széles körű ismereteket igényelt. A rendelkezésre álló adatok összevetéséből kialakult átfogó képet nevezik horoszkópnak. Minthogy az égitestek mozgása másodpercnyi pontossággal megállapítható, nincs két azonos horoszkóp, amintohy nincs két azonos egyén a világon. Ez az asztronómia (csillagismeret) alapja.

Az asztronómia (csillagtervénnyan) akkor különült el az asztronómiától és lett

önálló tudomány, amikor abba egyre több babonás elem szívargott be, és tette gondolkodó emberek számára elfogadhatatlanná, ugyanakkor a technikai eszközök fejlődése megkönnyítette az égitestek behatóbb kutatását (16–17. sz.).

Az asztronómia a maga sajátos szakrészlegeivel, a világűr, az égitestek fizikai adottságaival foglalkozik (eredet, anyag, folyamatok), de azokkal a fizikai hatásokkal (sugárzás) is, amelyek belőlük és a világűrből kiindulva földünket, annak klímáját és az ember életkörülményeit érintik, illetve megváltoztatják. Ezért életfontosságúak az általa nyert ismeretek az emberiség túlélése szempontjából. Az asztronómia viszont tagadja, hogy az égitestek, illetve azok állása bármiféle másfajta befolyással lenne az emberiségre, illetve az egyének életére. Szerinte az asztronómia nem tudomány, hanem közel áll a babonához. Az, amire épül, nem bizonyítható, és káros hatással van az egyénekre, amennyiben elhíti, hogy az asztrális befolyással szemben tehetetlenek. Az asztronómia és az asztronómia között olyan a különbség, mint az orvos és a kuruzsló között.

Tudomány vagy babona, vagy...?

Egy közismert és általában elfogadott meghatározás értelmében: tudomány az egy tárgyra vonatkozó igazolt ismeretek rendszere. Ha ebből indulunk ki, akkor első látásra világos, hogy az asztronómia nem tudomány, mert:

1. az általa hirdetett „ismeretek” annyira bizonytalanok, hogy legfeljebb „nézet”-nek, „teória”-nak, vagy „feltételezés”-nek (hipotézis) lehet őket nevezni; 2. ezek az állítások „ismeretek” semmiképp sem igazoltak; az égitestek és az egyén közötti kapcsolat valóságát sem fizikai, sem szellemi (logikai, filozófiai) érvek nem igazolják.

A mondottakból persze nem következik, hogy ilyen kapcsolat nem lehetséges, csak az, hogy nem lehet bizonyítani.

A babona meghatározása sokrétűsége miatt komplikáltabb: jelentheti

1. az igaz Isten helytelen tiszteletét; 2. teremtény részesítését Istennek kijáró tiszteletben – a jövődö megdudása érdekében – ez a jóslás, – rendkívüli, csodás dolgok végrehajtása érdekében – ez a mágia.

A babonához tartozik, ha bizonyos eseményeknek (számoknak, személyeknek) olyan jelentőséget tulajdonítanak, amivel ezek nem rendelkeznek, vagy olyan szavakat, cselekedeteket alkalmaznak, amelyek természetes erejükből nem képesek arra, amit az adott körülmények között elvárnak tőlük.

A babona körébe tartozik a kártyavetés, a tenyérfóglás, bizonyos spirítiszta praktikák; az asztronómia csak akkor, ha a jövőt kutatja és jóslással járul hozzá a magukat komolyan tartó asztronómusok etilék, és pénzszínálságnak tartják.

A „komoly” asztronómia arra a harmóniára hivatkozik, amely Isten teremtése révén az egész mindenséget áthatja. Ennek következtében a Mindenség egyes elemei (például égitestek és emberek) közt nem függés, hanem egyfajta összefüggés állhat fenn. A teremtett világ a teremtő Istent tükrözi, és így egyes elemei egymásnak megfelelnek. Ezzel magyarázható – szerintük – hogy az égitestek állásából következtetni lehet például egy újszülött adottságaira, anélkül, hogy ezeket egy asztrális befolyásnak lehetne tulajdonítani. Az asztronómia tehát csak azt a „megfelelést” értelmézi, vagyis nem babona – állítják.

De ha nem tudomány és nem babona, akkor mi? Erre nem könnyű válaszolni. Leginkább „hipotézis”-nek lehetne nevezni: feltételez bizonyos kapcsolatokat, amelyet azonban nem tud bizonyítani. De minden hipotézis annyit ér, amennyit az érvek, amelyekre támaszkodik.

Nekünk, keresztényeknek nincs szükségünk hipotézisekre. A szilárd alap, amelyen állunk, Isten szava, amely Jézus Krisztusban eljött közénk. Ő a mi életünk forrása, Ő a jövőnk. Mi kell még?

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Októberre I.

Általános: hogy a kisebbségi helyzetben lévő keresztényeknek legyen erejük és bátorságuk ahhoz, hogy éljék a hitet, és kitartsanak a hit tanúsításában.

A legtöbb ország keresztény (katolikus) közössége statisztikailag is kisebbségi helyzetben él; a százalékszám tizedes törtéktől 10–20–30-ig terjedhet. Ha pedig a közösséghez tartozásnak vagy a hit mélységének és erejének fokát nézzük, akkor Magyarországon, meg más, magyarok által is lakott országban egyaránt kisebbségi helyzetben vagyunk.

Az egyházi élet minden elemének csalhatalan és kifoghatatlan forrása a Krisztussal való közösség. Pontosítsuk az életnek néhány ilyen elemét: közösség valamennyi keresztény hívő pedig, elköteleződés az evangélium hirdetésére és tanúsítására, a mindenki iránti szeretet melege és buzgósga, főleg pedig a szegények, az alacsony sorban élők, a szenvedők felé nyitott szeretet.

A Krisztussal és egymással való töretlen közösség munkálása bonyolulttan szövi át az Egyházat: a püspökök egymás között, a püspökök és papjaik és más apostoli munkatársak, a helyi közösségek egymással folytonos kapcsolatot tartó tagjai, az egyházi intézmények (szervezetek, iskolák, kórházak, otthonok), nem utolsósorban pedig a családjelek és a nagyobb családi egységek. Az erő, a szeretet, a kegyelem egyetemes, örök, kifoghatatlan forrása Krisztus, nevezetesen az eucharisztikus Krisztus.

Nem törődve azzal, hogy tanúságtételünk és szeretetünk hatékonysága milyen látható és tartós eredményekben mutatkozik, nekünk Krisztus kifoghatatlanságát és berz bizalmát kell sugározni.

A mi kisebbségi helyzetünk részként bele van ágyazva egy sok problémával megterhelhet többségbe. Legyen elég rövid utalás négy óriási problémára: embermilliók végtelen szegénysége és kizsálgatottsága (és az ezt okozó kiáltó igazságtalanság); gyűlölködő elvakultságtól mozgatott véres háborúk; az AIDS nemzedéket pusztító-veszélyeztető csapása; magyar hazánk (és más országok) íjesztő általános helyzete.

„Legyen erőnk és bátorságunk ahhoz, hogy éljük hitünket, és kitartsunk a hit tanúsításában!”

II.

Missziós: Hogy a missziós világnap kedvező alkalmul szolgáljon ahhoz, hogy minden megkereszteltben egyre mélyebb missziós tudatot ébresszen.

„A missziós világnap, amelynek nem csupán az a célja, hogy fokozza a lelkekben a missziók iránti fogékonyságot, hanem a gyűjtés is, egyre fontosabb az Egyház életében, mert arra tanít, hogy kell adományt adni: [a] Istennek tett felajánlással, [b] az Eucharisztia ünneplésében, [c] az egész világ misszióira.” Ezt a magvas összefoglalást II. János Pál pápa 1990. december 7-én kelt, Redemptoris missio kezdetű körlevelében olvassuk. (RM 81.)

(A) „A misszióknak sokféle anyagi gondjai vannak: nem csupán a legszükségesebb épületekre és felszerelésekre van szükség (tisztviszleti helyek, katechetikai iskolák, szeminariumok, lakások), hanem a karitás művének fenntartására, az emberek oktatására és fejlődésük előmozdítására; hatalmas tevékenységi körről van szó, különösen a szegény országokban. A missziós egyház azt tudja adni, amit kap; szétosztja a szűkölködők között, amit a javakban bővelkedők önként adományoznak.” (RM 81.)

(B) „Mivel a keresztény erejében tagja az Egyháznak, valamennyi keresztény részt vesz a missziós tevékenységért vállalt felelősségben. A missziós együttműködés”

(Folytatás a 6. oldalon)

LISIEUX-I SZENT TERÉZ EREKLYÉJE MAGYARORSZÁGON

A budapesti Városmisszióhoz kapcsolódva, augusztus 30. és szeptember 22. között több magyarországi egyházmegyébe ellátogatott Lisieux-i Szent Teréz ereklyéje. Felkereste a Pécsi, a Veszprémi, az Egri, a Váci és az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyét.

Imádság az ereklye előtt Veszprémben

Az ereklyét útja során mindenütt tömegek keresték fel, hogy imádkozzanak Kis Szent Teréz maradványainak közelében. Valamennyi helyszín történéseiről lehetetlen beszámolni, így csupán veszprémi és egri állomásairól tudósítunk bővebben.

Szeptember 4-én Márfi Gyula veszprémi érsek Szentkirályszabadja és Veszprém között vette át az egyházmegyébe érkező ereklyét, amit először is a Csolnoky Ferenc Megyei Kórházba vittek, ahol Szerenka Miklós és a Szent Margit egyházközség vezetésével ünnepséget tartottak. Valamennyi nővérpulton elhelyeztek egy szál rózsát, és minden betegnek átadták Lisieux-i Szent Teréz képt. Eközben a veszprémi bazilika előtti Szentháromság téren imádság-gárakoztak kicsik és nagyok. Az ereklye este 6 órakor érkezett meg, az érsek és Czaun János, a város alpolgármestere köszöntötte.

Márfi Gyula ünnepélyes szentmisét mutatott be a főegyházmegye számos papjával együtt. Szentbeszédének talán legfontosabb üzenete, hogy a Kis Szent Terézhez hasonló életszentség ma is elérhető életcél és feladat ifjúságunk számára. Nem volt ő rendkívüli, csak Isten bevetett végtelen bizalommal tette a dolgát. Az érsek számos más fiatal szentet is megemlítve rámutatott, hogy rövid életükkel megvalósított életszentségük bizonyíték arra, hogy az életszentség nem elérhetetlen.

A szentmisét követően az ereklyét a veszprémi bazilikába vitték, ahol másnap reggelig tartó imádsággal vették körül. A kis szent a Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetbe is ellátogatott, itt Schall Tamás börtönlelkész vezetésével köszöntöttek.

Várpalotán is járt az ereklye, a főtérén Nagy Károly kanonok fogadta, majd a feldíszített plébániatemplomba vitték, amely zsúfolásig megtelt hívekkel.

Az ereklyét ezután Székesfehérváron és Budapesten keresztül az Egri Főegyházmegyébe, elsőként a Gyöngyösi Felsővárosi Plébániatemplomba szállították.

„A nagy dolgok alázatból születnek” – mondta szentbeszédében Ternyák Csaba egri érsek Kis Szent Teréz ereklyéje mellett szeptember 6-án, az egri bazilikát zsúfolásig megtöltő hívek előtt.

„Anyámnak, az Egyháznak szívében szeretet leszek!” – idézte beszéde elején az érsek Kis Szent Teréz egyik jól ismert mondatát. Reményét fejezte ki, hogy – mivel Kis Szent Teréz a missziók társvendéje – jelenléte gyümölcsöt hoz, és a városnak, az egyházmegyének pedig új, missziós, evangelizáló lendület kezdetét jelentheti.

Ternyák Csaba kifejtette a misszió mai jelentését: evangelizálás, új evangelizáció. A plébániái alapvető feladata nemcsak a hívek „kiszolgálása”, hanem a hit felkínálása hívők, nemhívők számá-

ra egyaránt. A gyors, elsősorban szám-beli sikerek várása helyett a mustármag példáját említette: nem elégedhetünk meg azzal, hogy már elég nagy az Egyház, hanem „a kicsi mag alázatával újra Istenre kell bízni kezdeményezéseinket”. Naponta megtérni, és élni a szeretet evangéliumát, mert ma már csak a szeretet érték az emberek, más nyelvet nem ismernek – ez az üzenete az ereklyelátogatásnak, erre hív bennünket a kis szent.

Délután rózsafüzér, keresztút, szent-ségimádás szerepelt a programban, este pedig újra megtelt a bazilika szentim-sére, melyet Ternyák Csaba érsek vezetett. Ezt követően került sor Louis Menvielle, a Notre-Dame de Vie papjának előadására, aki régóta kutatja, tanulmányozza Lisieux-i Szent Teréz életét.

Szeptember 7-én Miskolcra érkezett Egerből Kis Szent Teréz relikviája.

A Városmisszió hetében a budai ciszterci Szent Imre-templomban állomásozott, innen szállították át szeptember 16-án a Szent István-bazilikába, a Városmisszió ünnepélyes megnyitójára. Kis Szent Teréz ereklyéjétől szeptember 22-én vettek búcsút a budapesti hívek.

IMA ÉS FORRADALOM

(Folytatás az 1. oldalról)

elkezdünk imni is. Így született meg a 28 oldalas, a szeminárium egyik szobájában stencilgépen sokszorosított „*Kedves Barátom*” című füzet. Legalább 150 példányt szétküldtünk az országban pap barátainknak és néhány ismerősnek.

2006-ban a tüntetések az összecsapások oly mértékben folyorsultak, hogy nem véletlenül tették fel az emberek naponta ezt a kérdést: „mi lesz ezekből az eseményekből?” A gondviselő Isten tudta, hogy 2006. október elején miért kellett a Magyar Katolikus Egyház püspökeinek, papjainak és híveinek több mint ezren Fatimába zarándokolni, hogy tudniillik a szükségben lévő nemzetünket Szűz Mária Szeplőtelen Szívének följánlják. Amint 1956-ban az imádkozó kispapok hozzátartoztak a forradalomhoz, úgy az ima leghatékonyabb módját, a felajánlást választó Egyház nem elmenekült az országból a kontinens legnyugatibb szélére, hanem azt tette, amire a világtörténelem 1917. május 13-a óta megtanított bennünket. Akkor ugyan csak három kis pásztorgyermekhez szólt a Szűzanya Fatimában, de Szűz Mária titkokat és üzeneteket bízott a gyermekekre. Ezt ismerte föl egy osztrák ferenccs szerzetes, Pater Petrus, aki fejébe vette, hogy a rózsafüzér imádsággal kihajtja Ausztriából a szovjet megszálló hadsereget. Ő világosan tudta, hogy 1929. június 13-án, az egyszerű karmelita szerzetes Lucia nővérem a Szűzanya lelkére kötötte, hogy vegye rá a pápát a világ felajánlására, Szeplőtelen Szívének, benne külön megemlítve Oroszországot is. XII. Piusz pápa 1942-ben engedett a kérésnek, amit Lucia nővér gyóntatója és püspöke eljuttatott Rómába, de valahogy az Oroszország szó kimaradt a felajánló imádságból. Ezen felbuzdulva 1946-ban Pater Petrus elindított egy rózsafüzér imahadjáratot, ami egész Ausztriát megmozgatta a munkát és a miniszterelnökig, hogy a szovjet hadsereg vonuljon ki Ausztriából. Kilen évvel később, 1955. januárjában indult Moszkvába a tárgyaló osztrák dele-

REMÉNYSÉG EURÓPA MEGÚJULÁSÁRA

A nagyszabesi III. Európai Ökumenikus Nagygyűlés

Az Európai Egyházak Konferenciája és a Püspöki Konferenciák Európai Tanácsa szeptember 4. és 9. között az erdélyi Nagyszabesben rendezte meg III. Európai Ökumenikus Nagygyűlést, amelyen 2500 egyházi képviselő vallotta meg hitét és fejezte ki reményességét, hogy az európai nemzetek megbékélése, tisztességes és gyümölcsöző együttműködése számára a keresztény értékrend és életforma, tehát Krisztus követése megújulást és megerősödést jelent.

Jézus Krisztus világossága ragyog Európában mindannyiunkra – vallotta bátorítón a nagygyűlés főtematikája. XVI. Benedek pápa levélben köszöntötte Erdő Péter borbort, a CCEE (Európai Püspöki

Konferenciák Tanácsa) elnökét és Jean-Arnold de Clermont, a KEK (Európai Egyházak Konferenciája) elnökét, valamint a nagygyűlés résztvevőit. Üzenetében áldást küldte Krisztus összes tanítványára.

Erdő Péter borbort köszöntö szavaival kezdődött a nagygyűlés érdemi része Nagyszabesben, aki arra hívta fel a figyelmet, hogy az európai keresztények éllete új szakaszhoz érkezett. A nagygyűlést akár egy folyamatnak, zarándokútnak is tekinthetjük, mely az előző kettő lépéseit követi. A baseli találkozó idején, 1989-ben Európát még egy szomorú fal választotta ketté. A mostani nagygyűlés vendéglátó országa, Románia más kelet-európai országokhoz hasonlóan máig

hordozza ezeket az időknél a következményeit. Bár földrészünk azóta politikai és gazdasági változásokon ment keresztül, a földi mennyország nem jött el. A második nagygyűlésre Grazban került sor 1997-ben. Akkoriban Európa már a szabadság és az egység útjára lépett, de az emberi és keresztény értékeket vallóknak olyan új kihívásokkal kellett szembesülniük, mint például a globalizáció, az igazságatlanság, a környezet válsága, a szekularizáció és a biotechnológia gyors fejlődése. Az emberek egy része céltalanul él, mások életük értelmét keresik.

A II. Vatikáni Zsinat hangsúlyozta: a keresztények közötti szakadás következményeként az Egyház egyre nehezebben tudja megjeleníteni és közvetíteni az egyetemességet. Az egyik legnehezebb feladat az, hogy a keresztények szívükben megbékéljenek. Az egészséghez csak az igazság és szeretet útján juthatunk el – figyelmeztetett Erdő Péter.

A Vatikáni Rádióknak nyilatkozva Jakubinyi György gyulafehérvári érsek kiemelte: „az biztos, hogy a keresztény egységet itt nem fogjuk helyreállítani.” Megfogalmazta azonban azt a reményt is, hogy bizonyos előtétleteket Nagyszabesben le lehet bontani, és aztalál, hogy a keresztény egyházak képviselői még jobban megismerhetik egymást, elmélyülhet a keresztény egység tudat, amelyért Jézus imádkozott az utolsó vacsorán.

Nagyszabesi záróüzenet

A III. Ökumenikus Nagygyűlés résztvevői záróüzenetben foglalkoztak meg szeptember 8-án közös reményüket és célkitűzéseiket kontinensünk jövőjével kapcsolatban.

Európa számára csak akkor lesz hihető tanúságtételünk a remény és az egységet illetően, ha utunkat egy látható egység felé folytatjuk – olvashatjuk az üzenetben.

Az egyházai megosztottságából fakadó fájdalom ellenére a résztvevők meggyőződésüket fejezik ki, hogy közös gyökereik sokkal mélyebbek a megosztottságnál. Kifejezik, hogy a tág értelemben vett keresztény családnak szembe kell néznie a doktrinális kérdésekkel, teljesebb egyetértésre kell jutnia az evangéliumból eredő erkölcsi értékekre és egy olyan hihető életstílusra vonatkozóan, amely mai igényeinket laikus világunkban – a magán- és közéletben egyaránt – az örömben tesz tanúságot Krisztus fényéről.

Az üzenet rögzíti a közös vágyat, hogy a CCEE és a KEK, Európa és más kontinensek egyházaival együtt indítson egy tanácsadó jellegű projektet, amely segít megérteni, hogy mi Európa felelőssége az „ökológiai igazságosságban” az éghajlat-változást illetően, és kezeli az ezzel kapcsolatos problémákat. Megfogalmazza az adósságteljesítésre irányuló kezdeményezések támogatását, a méltányos és szolidáris kereskedelem előmozdítását.

A nagygyűlés javaslata, hogy a szeptember 1. és az október 4. közötti időszakot minden évben szenteljék a te-mertett világért való imádságnak és olyan fenntartható életstílus előmozdításának, amely hozzájárulhat a klíma-változásban végbemenő tendenciák visszafordításához.

gáció a 325. nemzetközi tárgyalásra. A kancellár külön kérte a Patert, hogy most mozgósítson meg mindenkit. Éjjel és nappal imádkozzák minél többen a rózsafüzért. És mi lett ebből a 9 éves és benne az utolsó 9 hónapos megfeszített imádságból? 1955. október 26-án az osztrák kancellár kijelentette: Ausztria szabad lett. Erre a sikerre emlékezve határozta el Pater Petrus 1981. május elején, hogy II. János Pál pápának személyesen elmondja, ismét megérett az óra, hogy az egész világot felajánlja Szűz Mária Szeplőtelen Szívének. A Szent-anya azzal hártotta el a kérést, hogy a Szűzanyának megvan a hatalma és az eszköze is arra, hogy a világ nagy eseményeinek az alakulásába beavatkozzon. Pár nappal később a Szent Péter téren történt merénylet után, amikor a pápa a kórházban tartósan magához tért, döntött a felajánlás mellett.

Három évvel ezelőtt, szeptember 12-én Meisner kölni borbort érsek tartotta Bécsben az osztrákok hálaadó szentmiséjét, amelyet 1955 óta évenként megtartanak. Szentbeszédében a következőt mondta:

„Életemnek két nagy tévedése volt, mint keletnémet állampolgárnak:

1. A Szovjetuniót olyan erősnek, fel-fegyverkezettnek, atombombával megbiztosítottnak ismertem, hogy legalább száz évig nem lehetett remélni az összeomlást.

2. Ha majd egyszer – nem külső hatalmak által legyőzve – megszűnik a kommunizmus, akkor minden más fontos probléma is megszűnik.”

A két tévedés helyett a valóság: a Szovjetunió gyorsan megszűnt, és újabb problémák termettek a régiók helyett. A tanulság és tennivaló röviden az, hogy imádkozni kell főleg a rózsafüzért, engesztelni, illetve felajánlani a világot Szűz Mária Szeplőtelen Szívének. Ezt 1917-ben maga a Szűzanya kérte Fatimában.

A történelem kerete nem áll meg, új-ból fel kell frissíteni a reményt, és kitartóan imádkozni a rózsafüzért, hogy ismét meggyőzőn bennünk ezeréves tapasztalatunk, amely így szól: azért él és reménykedik újra a magyar, mert él, és nem szűnik meg közbenjárni érettünk a Magyarok Nagyszabesára. □

Gyermekeknek

AZ EMBEREK ÉS MADARAK BARÁTJA

Beköszöntött ezer színével az ős, megkezdődött a tanév. Hittanórára gyülekeztek a gyerekek, és izgatottan várták István atya szavait. Októberben 4-én Assisi Szent Ferenc neve áll a naptárban, így a mai nap rá emlékezünk. Annál is inkább felelevenítjük emlékét, hisz kedvelt férfinévünk, közületek is többen kapták ezt a nevet a keresztelésben.

Több mint kilencszáz évvel ezelőtt született Olaszországban, Assisi városában. Apja gazdag kelmekezeskedő volt, fia a jómódú ifjak gondatlan életét élte. A vidám kor nem tartott sokáig, nehéz katonaság következett. Egy veszes csata után fogságba került, súlyosan megbetegedett, és akkor volt ideje elgondolkozni az élet múltandóságán. Álmában beszélt Jézus és arra kérte, térjen vissza szülővárosába. Amint az úton haladt, szembetalálkozott egy beteg koldussal. Megállította lovát, pénzt adott neki és megölelte. Jóléso érzés járta át szívét, amit eddig még nem tapasztalt.

Fiataloknak

BESZÉLŐ KEZEK

Az ember nem tudja magába fojtani az érzéseit. Ezért folyton keres valamit, amivel alá tudja támasztani mondanivalóját, amit már nagyon nehezen tud szavakkal, beszédjével mások számára hozzáférhetővé tenni. Egy ilyen „eszköz” lehet testmozgásunk – mozdulatunk, de különösen kéztartásunk, gesztusaink. Az ember tud a kezével is „beszélni”... A nemhallók, a némák kezeikkel, jeleikkel értekeznek egymással...

A mi kezeink is jeleket, jelzéseket adnak le azzal a mozdulattal, ahogyan tartjuk őket. Kifejezik állásfoglalásunkat, egy „kézlegyintéssel” kifejezések jutattott elutasító véleményünket, vagy egy hívogató, barátságos mozdulattal tetszésünket, megbocsátó szándékunkat... „Valahányszor aztán Mózes felemelte kezét, győzedelmeskedett Izrael.” (Kiv 17,8-13) Az amalekiták háborúskodó választott nép számára Mózes kitért kezei Isten oltalmáról adnak jelzést. A bátorítás és kitartás forrása ez, amely a vá-

megértette a neki szánt üzenetet. Levetette ruháit, és zsákból vart koldusruhába öltözött. Sokan csatlakoztak hozzá, hogy mint a szegénység jegyesei Istennek szenteljék életüket. Nemcsak az embereknek, de a madaraknak is prédikált, kezére, vállára szálltak és hangosan cicseregtek, mint akik értik szavát. Róma engedélyével rendet alapított. Ferences rendházak százai vannak azóta is a világban. A szerzetesek vidám, mosolygós arcra feltűnik barna csuhában, lábukról nem maradhat el a szegénység jelképe, a saru.

Hogyan válhatnak ők példaképeinké, mit üzennek nekünk? – teszi fel a kérdést István atya. A csillogó gyermekszemek gondolkodóvá válnak, majd egymásután nyílnak meg a szívek és az ajkák, mert mindenki ismer rászorult a saját környezetéből. Nem kell ahhoz szentnek lennünk, hogy segítségünkre felebarátunknak egy biztató szóval, egy mosollyal.

Judít néni

lasztott nép győzelméhez vezet. Egy imádságra kitért kéz, ami szabadságot közvetít a veszedelemben, a megpróbáltatásban...

Életbe vágóan fontos lehet a mi életünkben is az, ha tudjuk, „kinek a kezébe” vagyunk, hogy kibén bízunk, kitől várunk oltalmat akkor, amikor veszélyben az életünk. Összeütközések, viták vagy fenyegető betegségek sajnos hozzátartoznak mindennapi életünkhez. Ezek a mi életünk csataterítai, ahol szükségünk van bátorságra, kitartásra, de ami a legfontosabb: Isten oltalmára. Szükségünk van egy imára kiterjesztett kézre, aki értünk könyörög... Imádságra kitért kéz lehet a mi kezünk is. A mi, Isten jóságában és irgalmasságában bízó, másokért kitért, közbenjáró, imádkozó kezünk. Hiszen az, aki mindannyiunkat a kezében tart, óv és megőrzi, ezt a megbízást adta: legyetek ti az én áldó kezeim...

Pál atya

Folytassanak olyan politikát, amely kedvező a fiatal párok számára, és lehetővé teszi, hogy gyermekeket vállaljanak. Országainkban teremtsük meg ismét az örm és az életbe vetett bizalom légkörét, amelyben a gyermekeket nem tehernek, hanem mindenki számára ajándéknak tekintik – hangzott a pápa felszólítása.

Ugyancsak nagy aggodalomra ad okot számára az a vita is, amelyet a „halálhoz adott tevékeny segítségéről” folytattak. Fennáll annak a veszélye, hogy egy nap arra kényszerítsék a súlyosan beteg vagy idős embereket, hogy halálukat kérjék. Az élet végén bekövetkező szenvedésre a helyes válasz a szeretetteljes figyelem, a halálig tartó elkísérés, különösen palliatív, tüneti kezelésre alapozott orvostudományi segítségével. Ehhez az egészségügyi és szociális rendszer minden területének sürgős strukturális reformjára van szükség. A pápa elismerő szavakkal illette a „hospice” mozgalmat, és sürgette a konkrét lépéseket, mint a halálklók pszichológiai és lelkipásztori gondozása. (...)

A pápa rámutatott Európa egyedülálló felelősségére a világban. Ennek vállalására nem kell lemondania önmagáról. A földrészt, amely népességében rohamosan öregszik, ne váljon spirituálisan is öregg. Európa akkor ebred igazán öntudatára, ha olyan felelősséget vállal a világban, amely megfelel spirituális hagyományának, rendkívüli képességeinek és nagy gazdasági erejének. (...)

MAGYAR DIÁKOK BELGIUMBAN (1947-48)

Akkor még mindenki fiatal volt, s a hercegrímás – a „rossz előjelek”: az esztergomi székkfogaló beszédét megzavart sötét villámok ellenére –, tele volt hittel és nagy tervekkel... Nem kevesebbet akart, mint kimenteni népét az öt-éves háború s az azt követő „felszabadulás” testi-lelki traumájából, s modern, nyugat-európai láítóköri ifjúságot nevelni. Ez a „nevelés” 1947-ben öltött formát és kezdett megvalósulni, annak a főként egyetemistákból álló, körülbelül harminctagú tanulmányi csoportnak a képeben, amely az Actio Catholica szervezésében és segítségével elindult „meghódítási” Belgiumot.

– Milyen szempontok alapján állítottátok össze ezt a csoportot? – teszem föl a kérdést hatvan esztendő távolából az egyik Nyugaton élő résztvevőnek.

– Az előzményeket nem ismerem, de úgy gondolom, az „elsőként” indult társaság esetében még nem létezett határozott elgondolás. Azok kerültek bele, akik valamilyen véletlen szerencse folytán ismerték a Mindszenty köréhez tartozó, s céljait szívvel-lellekkel szolgáló fiatal papokat. Dinamikus, lelkes, kiváló gárda volt! Egyik tagja, Boroska István Bécsben, másik tagja, Arkay László, Budapesten halt meg. Nagy kár, hogy egyik sem írta le, egyik sem dolgozta föl ennek az érdekes vállalkozásnak a történetét!

– Bizony, a szemtanúk elmennek, s amit nem vetettek papírra, esetleg örökre elvesz. Nem egy szomorú esetről tudunk.

– A csoport tagjai zömmel agráregyemisták voltak, s néhány érettségi előtt álló diák a budai Szilágyi Erzsébet Leánygimnáziumból.

– Mikor indultak el?

– Terv szerint 1947 tavaszán kellett volna útra kelniük, de akkor már igen nehezen adtak útlevélet. Hétről hétre biztattak, hitegettek bennünket, s már kezdtük teljesen elveszíteni a reményt, amikor egy szeptemberi napon befutott hírtelen az engedély. Csomagolni alig volt időnk, azonnal indulni kellett, s emlékszem, egészen a határ éreléséig izgalomban voltunk, nem parancsolnak-e vissza bennünket.

– És az anyagiak?

– A hercegrímás és Mihalovics Zsigmond prelátus mindent elintézett. Az útiköltséget az Actio Catholica fedezte, sőt még utazólalt (azelőtt soha nem látott nyugati konzerveket, csokoládét, déligyümölcsöt) is kaptunk tőlük. Belgiumban családoknál, szerzetesskolákban helyeztek el bennünket. Természetesen, egyenként, hogy az ottani étellel, szokásokkal megismerkedjünk, nyelvet tanuljunk. Ezeket a helyeket nem mint alkalmazzottak, „segédmunkások”, hanem mint „családtagok” szerepeltünk. Fizetést nem kaptunk, csak zsebpénzt, viszont nehéz munkát sem végezhetettük velünk.

– Hogyan érezték magukat Belgiumban?

– Ez nagyon egyéni volt. Akadt, aki jómódú, nagylelkű családhoz került, ahol minden elhalmozott, de létezett olyan is, akinek igyekeztek kihasználni. Én, a magam részéről, nem panaszkodhatom. Akkor megismert „pótszüleimmel” halálukig kitűnő volt a kapcsolat. 56-os menekülésem után majdnem megsértődtek, hogy nem náluk telepedtem le.

– Mi történt azokkal, akik rossz helyre kerültek? Ki foglalkozott a problémáikkal?

– Egy energikus, idealista gondolkozású, 27 éves magyar pap, az egykori csepeli káplán, Arkay László. Francia, flamand nyelvtudás nélkül került nyugatra, s keserves kínok között (a mi sokszor bonyolult ügyeinket intézve) tanult bele az írásba, a szövegbe. Vele fordult elő – anekdotaként mondom el –, hogy szótárhoza tárgyalt le egy fontos ügyet valakivel, aki szintén nagyon rosszul tudott franciául. Az eszmecsere végén derült csak ki, hogy mind a ketten magyarok.

A Chausée de Wavre 205. szám alatt lévő brüsszeli irodáját „főhadiszállásnak” neveztük. Oda futott be a posta, a sok telefon. Ő intézett egy személyben, a szó szoros értelmében „éjt nappá téve” mindent: utazott, látogatott (ahol szükség volt rá, vizsgált, bátorított), közös kirándulásokat szervezett, adminisztrált, levelezett s vezetett a nem mindig sikeres pénzügyi manővereket. A diákok rajongtak érte, a belgiumi papok azonban „túlsgósan modern” gondolkozása miatt nehezteltek rá.

– Miben állott ez a „modernség”?

– Arkay tragikus egyéniség volt, aki a saját idealizmusába, maximalista fölfogásába bukott bele. Akkor kezdett reformokat hirdetni, amikor az Egyház még nem ismer-te fel azok szükségességét. Nem annyira szavaiban, mint tetteiben volt „forradalmi”. Az ifjúság közé vegyült, részt akart venni gondjainkban, örömeinkben egyaránt. Emlékszem például egy este, amikor elkísért bennünket a brüsszeli Operába. Mindenki megbotránkozott rajta: „Un prêtre au théâtre!” Mai szemmel, mindez nevetésgesnek tűnik, hiszen azóta nagyon megváltozott a katolikus papság viselkedése. Lét-rejött a „munkás-pap” intézmény (úgy tudom, II. János Pál pápa is tagja volt annak idején) és más hasonlók. De akkor ez nem volt magától értetődő! Amikor hazamentünk Belgiumból, teljesen magára maradt. Nem csodálom, hogy földatá a harcot... Pedig, azok közé tartozott, akik halálosan komolyan vették a hívásukat!

– Továbbtanulási lehetőségek nem volt?

– De, lett volna. Mikor Leuwenben meglátogattuk Engelen kanonokot, Arkay tárgyalt vele ebben az ügyben. Nekem, de gondolom, másoknak is említette, hogy ha kint akarunk maradni, kaphatunk ösztöndíjat.

– Volt, aki kint maradt?

– Tudtommal, senki. Némelyek két-három hónapot töltöttek Belgiumban, mások fél évet.

– S miért nem ragadták meg ezt a remek lehetőséget?

– Társaságunk nagy részének erős honvágya volt. Akkor még el sem tudtuk képzelni, hogy a nyugati hatalmak belenyugoszanak Magyarországra végleges megszállásába. A szovjet csapatok jelenlétét „ideiglenesnek” tekintettük. „Ezt már guggolva is ki lehet bírni!” – mondogatták az emberek.

– Elég sokáig kellett „guggolni”!

– 1948 tavaszán érkeztem haza. Vontam este futott be a pályaudvarra. Kiszállva, villámcsapásként nyíltam belém a fölismérés: csapdába estem! (Ilyen érzése lehet az égnek, amikor nyakára csattan a fogó vaskerék!) Indultam volna vissza, de már nem lehetett. Kint a romos, sötét város képe (a brüsszeli Rue Neuve minden háborús sérüléstől mentes csillogása után!) szimbolikus értelmet nyert. Ez „a fordulat éve” volt. Kezdték a nagyméretű letartóztatások, s nemskára kezdtek közreadni a Mindszentyt elítélő íveket. Iskolákban, hivatalokban hol hízogással, hol fenyegetéssel igyekeztek rávenni az embereket az aláírásukra. Aztán jött a gyalázatos „kirakatper”, s az ország népének a lelkén a félelem után lassan az iszonyú dermedtség lett úrúra...

Egy-két levelet még váltottunk „Monsieur l'abbé Arkay”-val, aztán maga tanácsolta, hogy ne jelentkezzünk többé (életveszélyessé vált minden nyugati kapcsolat). Utóljára arra kért bennünket, hogy „imádkozzunk érte és egymásért”.

– Milyen elgondolkozott, milyen lehangoló ez a történet? Az Isten ad végre a magyarságnak Mindszenty hercegrímás személyében egy karizmatikus egyéniséget, aki képes lenne nemzetét európai színvonalra emelni, nyugatlókörű, öntudatos ifjúságot nevelni (hatalma, világot beháló-zó összeköttetése s anyagi alapja is lenne hozzá!), s durván félreállítják az útból, megazázzák, megkínózzák, s élete legtevékenyebb szakaszában semmittevére kárhoztatják!

– A mi csoportunk „kiserléti” csoport volt, amelyet továbbiaknak kellett volna követniük. A hercegrímás terve az volt, hogy 1948-ban mi egy másik nyugati országot látogattunk meg, míg helyünket egy újabb társaság veszi át Belgiumban...

Sajnos, mindez megüszült. Elindulás-kor nem sejtettük, hogy mi vagyunk az első, de az utolsó is.

Saáry Éva, Lugano

EGY KIVÉGZÉS MARGÓJÁRA

Ötven éve, 1957. június 27-én végezték ki akasztófán szent forradalmunk mártírját, az akkor 24 éves Tóth Ilona orvostanhallgató nőt. Egy kis könyvtárat töltene meg e tragikus eseményrel kapcsolatos leírás. Ma én – a Péterfy Sándor Utcai Kórház Fül-Orr-Gége Osztályának akkori főorvoshelyettese – csak azokat kívánom emlékeztetni, melyek hányatott életemmel kapcsolatban állanak.

A budapesti Rádióáll kezdődő fegyveres felkelés második napján kórházunk vezetőjével és kollégáimmal (Dr. Bács, Dr. Jakó, Dr. Lamprecht, Dr. Oláh, valamint Péch Géza) rájöttünk a következőkre: Budapest Sebészeti Intézetei minden szempontból szinte tökéletesen végzik munkájukat, de a sebészlét beszállítása a normális mentőautók csaknem teljes kilövése miatt, lehetetlenné vált. A tett színhelyén véreznék el a harcolók. Azonnal intézkedtünk új mentőosztagok felállítására azért, hogy utcáról vagy garázsokból autók szerzőtől, sofőrökét és kísérő személyzetet pedig az utcáról behívva alkalmaztunk. Ekkor jelentkezett szolgálatra Tóth Ilona medika, aki halálát megvető bátorsággal szállította osztályunkra is a sebészléteket. Egyik legnehezebb ilyen napra emlékszem most vissza, mégpedig az erődítmény épített Kommunista Pártház ostromára. Számítalan súlyos sebesült mellett egy koponyán áthatoló lövési sérülést kórházunkban szállított be osztályunkra (fej- és nyaksérülések hozzánk, a többi a nagysebészetre), akik bár reménytelen állapotban, de mégis agyhártyapótlást végezve, Arányi Sándor barátommal megmenttünk. E vidéki gyerek ősi életerejét segített ehhez az eredményhez. Itt nem hallgathatom el azt a fényt, hogy talán a világon történt összes forradalmak között a miénk annyira tiszta volt, hogy mindazt a tömennyel értéket, ami az ostromlók kezébe került a Pártházból, az utolsó darabig kórházunk kórházának adták át. A harcok folyamán a számtalan betört kirakatú üzlet értékeit nem lopták ki, lincselések pedig ritkaságszámba mentek, és ezt maguk a forradalmároknak akadályozták meg. Így menekült meg a lincseléstől az egyik legnagyobb pártközi funkcionárius (Mező Imre) is, hála Péch Géza hős parancsnokunk közbenjárására. Rövidesen elérkezett az a nap, amikor a Forradalmi Munkástanács elnökévé választották (helyettesem Dr. Oláh Vilmos lett) a kórház dolgozóit, mely később fordulatot jelentett életemben. November 4-e volt a magyarság egyik legtragikusabb napja, mikor a szovjet tankok előlőnlöttek városunkat. Az erősödő harcok következtében fővárosunk kórházai súlyos helyhiányba kerültek, minek enyhítésére a Domonkos utcai iskolát mentőhelyé alakítottuk át, meglévő felszerelésünk átadásával. Ennek vezetésével Tóth Ilonát bíztuk meg, aki orvosi működése mellett még a kórházunkban működő, az „Élünk” című röplapot szerkesztő írók (Obersovszky, Gáli és Káldor Vera orvosnő) írásainak a terjesztését is törékeny vállaira vette. November közepén a Belügyminisztériumból egy névtelen telefonáló (gyanított, hogy Kőszegi A. igazgató volt) keresett meg és értesített arról, hogy kórházunk ellen razzia készül, intézkedjünk! Ez időben már több száz, a kórházhoz nem tartozó, bujkáló és alagsorainkban, akikhez miután Péch Géza egy helyiségbe terelte a sokaságot, beszédet kellett intéznie Jakó Géza és Nyárádi bácsi (fűtő) jelenlétében, hogy saját érdekében tünjenek el, mert itt egy csoportban fogják elkapni őket. Szörnyű volt látni a végsőkig elkeseredett emberek tömegét, de nagy többsége belátta, hogy igazunk van. Ez idő alatt Tóth Ilonával is szörnyű események történtek: az ő általa vezetett segélyhely közelében az ottani templom tövéből kiásták egy meggyilkolt ÁVH-st, s ezzel megindult egy a haláláig tartó szörnyű bünyvői eljárás. 1957. június 20-án beadott kegyelmi kérvényét elutasították, 26-án két társa, Gyöngyösi és Gönczi felakasztása után 27-én vele is végezték.

1956. december 5-én egész éjszaka tartó razzia után kora reggel Pipás nevű sofőrünk költött föl állomáshoz kétsége esett képpel, hogy egy engem elfogató küldöttségkel hozott magával. Kinézve az ablakon, a Háman Kató utca 88. előtt állt egy fegyveres, lakásunk bejárati ajtaja előtt pedig egy civil nyomozó. Ez utóbbit be akartam hívni, de ő fegyveres kísérő nélkül nem volt arra hajlandó. Már útközben kérdeztem elfogatásom okát. Azt vá-

laszták, hogy mint gyanúsított, a Tóth Ilonka-ügyben akarnak kihallgatni. Pipás ezután kocsijával – mely Latabár Kálmán ajándéka volt, s melyen naponta szállított sokunkat a kórházba – a Péterfy utcai kórház főbejáratánál állott meg velünk, s nekem lehetőségem volt még a portásfülkéből Ica főnövrünknek az osztályon megbújók ügyében utasításokat adni. Néhány perc után azonban egy egyenruhás tiszt lépett a fülkébe és parancsot adott egy nagy orosz gyártmányú párautóba beszállni, ahol már a sofőr és egy fegyveres mellett súlyos beteg Gáli József író és menyasszonya, Dr. Káldor Vera kolléganőm ült. A fő utcai börtönbe érve az előtérben óriási tolongás fogadott, aminek kapcsán a reggeli tea kondéjja felborult és mi Verával az égési sebet szenvedettnek elsősegélyt nyújthattunk. Ezután egy smasszer követésre szólított föl, mikor minden emelet végig járva zsúfolott cellákat találtunk, egyedül az 520-asban volt még egy szabad priesz, az engem kísérő szünet nélkül káromkodó smasszer nagy öröme. „Maga a 21-es” kijelentése után lökött rajtam egyet és dőnve csapódott be – életemben először és utoljára – mögöttem a börtönajtó. A rabok legnagyobb része, szinte beteges lelkiállapotban ügyvédünknek nézett, és egyszerre próbálták előadni történetüket, míg a leghátas prieszről egy kezeléskészítő régi osztálytársam és orvos barátom, Dr. Sasits Ilés emelkedett föl, s így szólott: „amannal feljűd le a prieszre és gondold át mit tétél, vagy mit mondjál akkor, ha kérdőre vonnak a kihallgatás során!” Így is cselekedtem, s az a körülmény, hogy a számtalan kihallgatáson minden esetben szinte óráról órára ugyanazt a szöveget mondtam el, mentte meg az életem. A kihallgatás tisztnek fogalma sem volt arról, hogy az Ilonka által elkövetett állítólagos gyilkosság nem a Péterfy Kórház területén történt, hanem a Domonkos utcai segédkórház közelében ásták ki a meggyilkolt ÁVH-st, így jogtalanul vádolt: „Magának mint a Forradalmi Bizottság elnökének többet kellene tudni erről az ügyről!” Úgy az 5. nap éjjelén egy új rabot lökött be hozzánk a smasszer. Az illető ez után nem az üres prieszre, hanem mellém fektődött le és így szólott: „én a Domonkos utcai segélyhelyen Tóth Ilonka mellett dolgoztam, s tanúja voltam, hogy miként ölte meg azt az ásvót.” Én megéreztem a csapdát és néhány orvosi kifejezés használatát után rájöttem, hogy ez soha nem volt orvos, csak annak adja ki magát. Másnap reggel Sasits barátommal együtt harapófogóba fogtuk és rövidesen a smasszer kíséretében, elhagyta a cellát. Ez tehát egy „agent provokátor” volt és meggyőződhettem arról, hogy Ilona ellen kirakatperre készül a hatóság, és ehhez igyekszik bizonyítékokat gyűjteni.

Ideiglenes szabadrúba helyezésem utáni napon osztályunk összes dolgozója – szolidaritásuk jeleként – 35 aláírással emléklapot nyújtott át nekem kis ünnepség keretében. Ez volt a szimbóluma annak a ritka, nagy magyar összefogásnak mely szent szabadságharcunkat jellemezte. Az aláírók mindegyike december közepén nem kis veszélynek tette ki magát, mert hisz a megtorlás már teljes erővel működött. Előre látva újbóli elfogatásomat, karácsony előtt 1956-ban menekülve elhagytam hazám földjét.

35 évre rá 1991. október 23-án Oláh Vilmos, volt helyettes forradalmi bizottsági elnök kezdeményezésére, az erkösi és anyagi részvételt magamra vállalva, márványtáblát avattunk a Péterfy Sándor Utcai Kórház aulájában Péch Géza és a többi mártírhaltalt halt hős emlékére. Az ünnepségen többek között Obersovszky Gyula, Dr. Lamprecht Miklós, Dr. Oláh Vilmos és jómagam tartottunk ünnepi beszédet. Az utána következő bankett kiemelték esemény volt Pataki Jenő barátom, a Nemzeti Színház tagjának Petőfi Föltámadott a tenger című versének művészi előadása. Délután a 301-es parcella sírjait koszorúztuk meg, s emlékeztünk kórházunk és az Orvosi Kar vértanújára, Tóth Ilonára, kinek neve később, 2002-ben került az öt megillető helyre, a márványtáblára. Emléket örizzük az idők végezetéig.

Missura Tibor, St. Gallen

A PÁPA BIZTONSÁGÁNAK ÓREI

A nyár eleji Szent Péter téri incidens – amikor egy fiatalember a kordonon átugorva megpróbált felugrani a pápa kocsijára – ismét ráirányította a figyelmet a Szentatya biztonságára, amelyről két testület gondoskodik a Vatikánban: a Pápai Svájci Gárda és a Vatikánvárosi Csendőrség.

A Pápai Svájci Gárda tavaly ünnepelte fennállásának félévezredes jubileumát. Századokon át mit sem változott fő feladata: a Szentatya biztonságának szavatolása. Tevékenységének nagyobbik részét a Vatikánváros kapuinál adott őrszolgálat adja, ami ellenőrzési és tájékoztatási tevékenységet is magában foglal. Leglátványosabb feladatuk a díszőrség, amelyet nyilvános események és szertartások alkalmából adnak: a pápai trónt, illetve az oltárt veszik körül, továbbá felsorakoznak az Urbi et Orbi áldások alkalmával a Szent Péter téren, vagy külföldi méltóságok fogadásakor a Szent Damazusz udvaron. A szentmisék és kihallgatások alatt a gárdisták részt vesznek a rendfenntartásban is: irányítják a zarándokok tömegét, biztosítják a rendet. A Szentatya testi épségének közvetlen védelme az ő kizárólagos és legfontosabb feladatuk. A pápa kocsiját körbevevő civil ruhás „biztonságiak” valójában a Svájci Gárda tisztjei, akik közül ketten külföldi útjaik is elkísérik a pápát.

A Svájci Gárda tagjai katolikus vallású, 30 év alatti, 174 cm-nél magasabb svájci állampolgárok, akik már letöltötték katonai szolgálatukat, tehát megfelelő kiképpel bírnak. Ez különösen igaz a 110 fős alakulat vezetőire: az ezredesi rangú parancsnok és a hat főtiszt a svájci hadsereg hivatásos tisztjei közül kerül ki.

Egy férfi a kordonon átugorva megpróbált felugrani a pápa kocsijára

Rezensánsz mintát követő egyenruhájukat a világon mindenki ismeri: a kék-sárga-piros színekben pompázó zubbonyhoz és nadrághoz hétköznapi fekete baszkapját, ünnepi alkalmakkor pedig 16. századi mintájú struccoltas sisakot viselnek mellvérttel és fehér körgallérral.

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás az 2. oldalról)

szavakkal fejezzük ki azt, hogy közösségek és egyének mint keresztények osztottnak ebben a jogban és kötelességben.”

„A missziós együttműködés életője és gyökere elsősorban a Krisztussal való személyes kapcsolatunk: jó gyümölcsöt teremni csak akkor tudunk, ha úgy tartozunk hozzá, mint vessző a szőlőtőhöz (vö. Jn 15,5).”

„Az egyetemes misszióban való részvétel nem korlátozható néhány egyedi cselekedetre, hanem jele a hitben való értelességre és a gyümölcsöt termő keresztény életnek. Így a hívő ember kitágítja szeretének határait, és éppen úgy törődik azokkal is, akik távol vannak, mint a környezetével: imádkozik a misszióért és a missziós hivatásokért, segíti és érdeklődéssel figyeli a munkájukat, és a visszatérőkkel azzal az örömmel fogadja, mint az első keresztény közösségek, amikor megtudták az apostoloktól, hogy prédikálása milyen csodákat művelt az Isten (vö. ApCsel 14,27).” (RM 77.)

(C) „A missziós munkában való részvételben első helyre kerül a lelki segítség: az imádság, az áldozat és az élet tanúsága. A misszionáriusok útját az imánál kell kísérnie, hogy igehirdetésük Isten kegyelméből hatékonyá válják.

Fegyverek között a díszőrségben használt alabárd és kard mellett modern löfegyverek is megtalálhatók. Utóbbi időben a svájci hadsereg terrorrelhárító kiképzést biztosít számukra.

A Vatikánvárosi Csendőrség 130 fős alakulata 19. századi eredetű, mai szervezetét a VI. Pál-féle reformot követően nyerte el. Míg a Svájci Gárda a pápa testőrségének számít, addig a csendőrség a Vatikánváros rendőrsége. Feladata a városállam területén a közrend fenntartása, a személy- és vagyonvédelem, továbbá az igazságügyi és a közlekedérendszert szolgáló.

A Vatikán gépkocsival járható kapuinál a második vonalban, a svájciak mögött találhatók, igazoltatik a belépőket, illetve a szűk keresztmetszetű udvaroknál és átjáróknál irányítják a forgalmat (munkaidő végén a Vatikánban sem ismeretlen a közlekedési dugó). Az ő feladatuk a Szent Péter-bazilika őrzése. A pápai kihallgatások és szertartások során a svájciakkal közösen vesznek részt a rendfenntartásban.

Vezetőjük a főfelügyelő, és a Vatikánvárosi Állam Pápai Bizottsága alá vannak rendelve. Egyenruhájuk két színű zubbony és nadrág tányérsapkával. Ezt télen köpeny egészíti ki, nyáron azonban zubbony nélkül, fehér ingben teljesítenek szolgálatot. Tagjai katolikus vallású olaszok, akik többnyire az olasz rendőrség vagy csendőrség soraiból lépnek a pápa szolgálatába. Kiképzésükről is az olasz biztonságiak gondoskodnak.

A két fegyveres testületen kívül ugyancsak a biztonságot szolgálja a Vatikáni Tűzoltóság. A mintegy tucatnyi barna egyenruhás tűzoltó felelőssége a tűzvédelem és a polgári védelem. Ők ellenőrzik például zárák után a Szent Péter-bazilikát, felügyelik a tűzriasztási rendszert. Ugyancsak a tűzoltók léptek közbe, amikor valaki a Szent Péter-bazilika kupolájáról akart leugrani.

A Szent Péter tért biztonságához az olasz rendőrség Vatikáni Közbiztonsági Felügyelősege és az olasz csendőrség is hozzájárul járőrözéssel, illetve a zarándokok beléptetésének ellenőrzésével a fémkereső kapuknál.

Érszegi Márk Aurél, Róma

Szent Pál leveleiben gyakran kéri a hivatelt, imádkozzanak érte, hogy képes legyen az evangéliumot bátran és szabadon hirdetni.

„Az imádozás kapcsolódni kell az áldozatnak. Minden szeretetből elfogadott, Istentől jövő szenvedésnek üdvöz hozó értéke Krisztus áldozatából ered, aki arra szólítja fel misztikus testének tagjait, hogy egyesüljenek az ő szenvedéseivel, és saját testükben egészítsék ki azt (vö. Kol 1,24). A misszionáriusok áldozatában minden hívőnek osztoznia kell, és azt támogatnia is szükséges.”

„Ezért lelkiükre kötöm azoknak, akik betegek között végzik lelkipásztori munkájukat: tanítsák meg nekik a szenvedés értékét, és bátorítsák őket, hogy ajánlják fel szenvedéseiket Istennek a misszionáriusokért. Ezzel a felajánlással maguk a betegek is misszionáriusok lesznek, ahoynan közülük néhányan csatlakoztak az ilyen céllal alakult mozgalomhoz.”

(D) Az Imaapostoltság – akár mint lazán szervezett egyesület, akár mint sok névtelenül csatlakozó keresztényi mozgalma – nemcsak októberben, de ebben a hónapban különösen is, a misszió mélyen elkötelezett egyházi közössége. Fogadjuk el, tegyük magunkévá, éljük hitéségen!

Nagy Ferenc SJ

HÍREK - ESEMÉNYEK

Román ortodox átvilágítás

Az egykori román titkosrendőrség, a Securitate irattárát vizsgáló tanács megerősítette, hogy a Román Ortodox Egyház több magas rangú papi személyisége együttműködött a Ceausescu-rendszer belügyi szerveivel. Teoctist román ortodox pátriárka halála után civil szervezetek kérték, hogy az átvilágító bizottság még az új egyházfi megválasztása előtt ellenőrizze az egyházi méltóságok titkosszolgálati múltját.

Környezetvédelmi szimpózium

Bartholomaios konstantinápolyi pátriárka szeptemberben Grönlandon környezetvédelmi szimpóziumot rendezett. Az egyhetes találkozóon tudósok és egyházi vezetők vettek részt. A pátriárka már évek óta rendszeresen rendez nemzetközi környezetvédelmi értekezleteket, mert így is fel akarja hívni a figyelmet az Isten ajándékának tekintett élővilág megőrzésére. Tavaly az Amazonas folyó mentén tartottak szimpóziumot.

Az egység megőrzése

Zen Ze-kiun hongkongi bíboros az egyházi egység megőrzésének biztosítására tett lépésnek nevezett XVI. Benedek pápa azon levelét, amely a kínai katolikusokhoz intézett. A párbeszédre ösztönző írásban a Szentatya hangsúlyozta, hogy a vallásnak nem az államformák, hanem az emberi szívek-lelkek megváltoztatása a célja. A bíboros sajnálattal állapította meg, hogy a pápa levelének Internet-közvetítélét a pekingi hatóságok megakadályozták. Kínában becslések szerint 13 millió katolikus él.

Nem lesz fegyelmi intézkedés

Jozef Michalik przemysli érsek, a Lengyel Püspökségi Értekezlet elnöke megerősítette, hogy az Egyház nem készül fegyelmi intézkedésre a viták középpontjában

álló Radio Maryja igazgatója ellen. Felmérések szerint több mint 3 millióan hallgatják rendszeresen a nem egyszerű szelsőséges elveket hangoztató rádiót. Ez kiváltotta a Vatikán bírálatát is. Szeptemberben a varsói ügyészség is úgy vélte, hogy nincs törvényes ok a Radio Maryja vezetőjének perbe fogására.

Megemlékezések Oroszországban

Moszkvában és Szentpétervárott egyházi szertartáson tisztelegtek a kerekén 70 évvel ezelőtt megkezdődött politikai tisztogatások áldozatainak emléke előtt. A köznyelvben csupán nagy terrorként emlegetett törvénytelenéseknek 1937 ősze és 1938 vége között legalább másfélmillióan estek áldozatul. A nyár végén az Északi-tenger egyik szigetén levő Szolovki kolostorból, amelyet már a 20-as évek elején kényszer-munkatáborra alakítottak, vízi úton egy 12 méter hosszú és 7 méter széles cédrusfából készült keresztet indítottak el a Moszkva közelében lévő butovói lötérre, ahol egyházi adatok szerint 1937 őszen-télen 765 ezer politikailag megbízhatatlannak nyilvánított személyt végeztek ki.

HARMINC ÉV LUGANÓBAN...

A helvétöldi magyarságnak mindig több szervezete volt, mely a forradalom menekülteinek kulturális, hitbéli és szociális otthon nyújtott. Közülük is kiemelkedett az 1976-ban Zürichben létrehozott Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör – a SMIKK. Alapítása Bozsóki János ötlete volt. A szellemi vezetés elnöki feladatát Saáry Éva kapta meg, a főtákar B. Szabó Péter üzemmérnök lett. A kezdetek kezdetén felmerült, hogy rendszeres konferenciák legyenek. Major-Zala Lajos javaslatára az első ilyen témájúként Kerényi Károly életét és munkásságát választották. Lévnén az elnök lakhelye a festői Lugano, a SMIKK-napok így kerültek ebbe a városba.

Az előadásoknak kiváló helyszínt találtak a Paradiso negyedben. Az előadókon kívül évente 100–200 ember fordult meg, és remek hangulatban teltek a napok.

Feltétlen említést érdemel a háttérunka is. Minden évben az önismeret gazdagító, egyetemi színvonalat megütő, magyar témájú előadások hangzottak el. Az előadók kiválasztása a vezetőség feladata volt, illetve a témákban szakavatottak ajánlására történt. Haláláig Dénes Tibor irodalmi és szellemi képzettsége óriási segítség volt mindnyájunknak. A helyszínen élő elnökszónya „Frau Smikk” (Gábor Áron szavaival) a szellemi előkészítés oroszlanrészét végezte. A többi feladatot a B. Szabó házaspár látta el, lankadatlan lelkesedéssel. Nevükhöz fűződik az ún. SMIKK-Ver-sand, azaz a könyvküldő szolgálat működtetése is. Különös szellemi csemege volt minden évben az irodalmi est.

1980-ban bővült a kör tevékenysége. Az Erdélyből menekült Török Pál festőművész vezette a képzőművészeti részt. A forradalom 25. évfordulóján a rangos Villa Malpensata múzeumában 12 nyugat-európai ország magyar képzőművészeinek nyílt kiállítása.

Tudomásunk szerint a SMIKK-napokon kívül sehol sem készültek dokumentumok. A 13 esztendő anyaga ma Budapesten található a Petőfi Irodalmi Múzeumban. E sorok írójának felvételei az óhazai Szenci Molnár Társaság kiadásában megjelent, Saáry Éva által írt kötetet gazdagítják. Remélem, hogy mind a fotográfiai, mind a hanganyag szakszerű feldolgozás után a kutatóknak is olyan lelki és szellemi gazdagodással szolgál majd, mint nekünk, akik e napokat mint életünk egyik legszebb emlékeit itt megéltük.

Vass Dániel, Lugano

SÉTA KALOCSÁN...

(Folytatás az 1. oldalról)

könyvtáros-idegenvezető fogadja, így a séta valóságos utazássá vált számunkra a múltba, a régi könyvek világába. Hallottunk a gyűjtemény történetéről, a könyvtártörténeti kiállításon láthattuk az ezzel kapcsolatos dokumentumokat. A jelenlegi könyvtár lényegében a második az egyházmegye történetében. Az értékes középkori gyűjtemény kötetei közül a török idők után csak kettő került vissza Kalocsára. Az érdekes és szakszerű idegenvezetésből megtudhattuk, hogy a mai könyvtár alapítása Patachich Ádám érsek nevéhez fűződik. A korábban nagyváradi püspök 8000 kötetet hozott magá-

A kalocsai székesegyház

val, és az itt lévő 3000 kötetes káptalani könyvtárral egyesítette. Aktívan részt vett az állomány gyarapításában, útmutatásai alapján vásárolták ügynökei az új könyveket Európa-szerte. Így jött létre a mintegy 16.000 kötetes magángyűjtemény, amelyet az egyházmegyére és a

mindenkori kalocsai érsekekre hagyományozott. Ezzel a hagyattal 1784-ben letette a mai könyvtár alapjait.

A folyosón gregorián muzsika hangjai mellett nézhetünk meg a korabeli kéziratok katalógusokat, a 15. és 16. századi régi nyomtatványokat. A modern digitális technika segítségével bepillanthatunk a könyvtár legbecsesebb, legértékesebb kódexibe, ősnymtatványiba és antikváiba.

Az érseki könyvtár

A barokk teremkönyvtárba lépve impozáns, aranyozottan csillogó könyvek sokasága kápráztatott el bennünket. Mintha visszamentünk volna az időben pár száz évet. A múlt, a történelem lehelete megérinti az ide belépőt. A falak mentén három méter magas, díszesen faragott, Maulbertsch-freskókkal díszített tölgyfaállványok sorakoznak. Az egységes látvány, az aranyozott csillogás nem véletlen, hiszen Patachich Ádám érsek egy osztrák könyvkötő családdal a teljes könyvtárat aranyozott bőrkötésbe átkötötte. A 18. század érseki enciklopédikus könyvtár létrehozására törekedtek, koruk tudományait a teológia mellett teljességre törekvően gyűjtötték. Bámulatos a nyelvek gazdagsága is, hiszen az európai nyelvek mellett az egzotikus nyelvek is megtalálhatók (pl. szingaléz, kínai).

A gyűjtemény ma már 150.000 kötetet számlál, és páratlanul gazdag kódexekben, valamint a könyvkiadás első évtizedeiből származó ősnymtatványokban. Döbbenetes volt számunkra, hogy a könyvtár több mint 800 kötetes kéziratgyűjteményében 64 középkori, 11–16. századi kódex is található. Legrégibbi a Fulgentius-kódex 1040-ből. A barokk könyvtárteremben elhelyezett tárlókban gazdag ízelítő kaptunk ezekből a kincsekbelől, hisz itt láthattuk a Hippocrates-Galenus-kódexet 1360-ból, Vesalius anatómiai művét 1555-ből, Luther Bibliáját saját kézírásával és a Hel-tai-kronika 1575-ös kiadását. Könyvműzeum jellege mellett a könyvtár működő, nyilvános gyűjtemény, amely nyitva áll az olvasók és kutatók előtt.

Könyvtári sétánk után nem hagyhatuk ki a világhírű kalocsai paprika történetének és természetének megismerését sem. A Szentháromság tér közelében található Paprika Múzeum ad erre lehetőséget, mely ugyancsak egy régi káptalanteremben berendezett kiállítás ismerteti a kalocsai fűszerpaprika-termesztés történetét, valamint bemutatja a munkafolyamatok során használt legfontosabb eszközöket. A látogatás élményét fokozza a gerendákra akasztott több ezer paprikafűszer látványa és illata.

Kalocsa ideális helyszín az egy napos városnéző utak, az iskolai tanulmányi kirándulások és osztálykirándulások számára. A város ezeréves múltja sok-sok szálon fonódott össze Magyarország történetével, s így az említett látványosságok megtekintése kiválóan alkalmas a közös múlt felidézésére. Számunkra egy felejthetetlen, élményekben gazdag, tartalmas napot töltöttünk az érseki székesegyházban, és remélem, hogy e rövid élménybeszámoló másokban is kedvet ébreszt egy kalocsai kiránduláshoz. □

SZÁJRÓL SZÁJRA

Kínai anekdoták

Kínában réges-régen úgy tartották – és talán még ma is úgy tartják –, hogy az emberiség aranykora akkor fog pirkadni, ha Mi-Lo-Fo, a nevető Buddha, megkezdte barátságos uralmát, országzászlását. Az emberiség akkorra elég bölcs és érett lesz, hogy végre tökéletes harmóniában, békés, örömmel gazdag életet éljen. Ennek a kornak a hírnöke, heroldja és én még hozzátenném: előkészítője a Humor, Buddha követe.

A sajátos kínai humor talán kevésbé harsány, mint az európai, így az anekdoták is szelidebbek, gondolkodásra készítőbbek, és többnyire tanulságot közvetítenek. Íme néhány példa ízelítőnek.

Egyenleg

Egy gazdag ember, kérkedve vagyonával, így dicsekedett:

– Százezer ezüstöm fekszik a bankban biztonságban, érintetlenül.

Egy szegény tékozló, ezeket hallva, így válaszolt:

– Ha csak ennyi a vagyonod és így örözd, nos akkor ennyivel én is dicsekedhetem.

Mire a gazdag:

– Hohó, azért azt mégis szeretném tudni, hol az a te sok pénzéd!

A szegény meglepő válasza:

– Neked sok pénz van, de semmit sem adsz ki belőle – én pedig szívesen költeném, de egy fityingem sincs... Ez végül is egyre megy.

A közös cipő

Két testvér közösen vett egy pár cipőt. Az idősebb magának igényelte nappalra. Reggeltől estig úton volt. A fiatalabb

megrovidítve érezte magát, és hogy mégis kapjon valamit a pénzéért, arra a bolondos ötletre jutott, hogy éjszaka fogja hordani a cipőt. Mialatt ország-világ aludt, ő fáradhatatlanul járt fel és alá az udvarban, hogy valahogy részestiljon a közös cipő használatából. Ilyen módon aztán néhány hét alatt elnyittek szegény cipőt. Az idősebb ismét előállt a javaslatával, hogy vegyenek megint közösen cipőt. A fiatalabb azonban elutasította a javaslatot, mondván:

– Nem kell közös cipő, mert végre valahára szeretném élvezni az éjszakai nyugodalmat.

A szobatudós és a lakáscsere

A csöndet igencsak igénylő és szerető szobatudósnak – szerencsétlenségére – egy rézkovács és egy patkókovács mihelyre között volt a háza. Egész nap kalapáltak, kovácsoltak, és szegény tudósnak nem volt nyugalma a tanulmányaihoz. Többször javasolta szomszédainak, hogy változtassanak lakhelyet, és ő hála-ból nagy lakomát, eszem-izomot rendez nekik, csak időben hozzák hírül költözési szándékukat.

Egy szép napon megjelent a két kovács a tudósnál, hogy bejelentsék: költöznek! Udvariasan emlékeztették szomszédjukat ígéretére. A tudós örömmel rendezte meg a lakomát két szomszédjának. A nagy dinom-dánom végefelé a házigazda megkérdezte a két kovácsot:

– Aztán hová is költöztök?

A tömör válasz így hangzott:

– Én az ő házába költözöm, ő meg az enyémben.

Közreadta: Ramsay Győző

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkesítések telefonszámát és címet, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu>

ANGLIA:

London: Virágh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, Ealing, GB-London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8856-0271, E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com
Miséző helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brighton-Hove.

ÉSZAK-ANGLIA:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Miséző helyek: Rochdale, Wolverhampton, Bradford, Nottingham.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Miséző helyek: Bécs-újhely (Familien-Kirche); Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bmke@katolikus.at <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmannstrasse 14, Tel.: 0043-1/317 3656.

Burgenland/Alsóór: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Untertwatt 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Kersztfalvi@freemail.hu
Miséző helyek: Alsóór, vasárnaponként 9.45-kor, Felsőór, vasárnaponként 10.45-kor.

Grác: Ft. Fodor János lelkész, Ugri Mihály gondnok, Tel.: 0043-316/68 35 08; szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz.

Innsbruck: Dr. Magda Szilveszter diakónus, Tel.: 0043-512/204 103. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (fax), E-Mail: ernest.szabo@diocese-linz.at
Miséző helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Simon Attila káplán, Tel.: 0043-676/877 27 345, E-Mail: simonattila@freemail.hu
Szentmise minden hónap 4. vasárnapján 11.00-kor a Kapuziner Kirche-ben, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Schwarz Mária, Tel.: 0043-662/820 139.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue del'Arbre Béni 123, B-1050 Bruxelles/XL, Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liège/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33, B-4000 Liège, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/22116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel./fax: 0033-1/42 086170.

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, Tel.: 0033-4/78 501636

NÉMETORSZÁG

Augsburg-i Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Türos Dezső plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/41 90 25 30 vagy 0049-170/77 18 529.

Bamberg-Eichstätt-Regensburg-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshtut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Beczeki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schweig, Tel.: 0049-911/507 57 96.

Essen-i Egyházmegye: Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraizkaner Str. 69a, D-45139 Essen, Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Heidelberg, Baden Baden. Erd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: 0049-721/ 687215.

Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Erd. Hamburgban: Ft. Rasztovsz Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdam 20, D-20099 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Köln-i Főegyházmegye és Aachen: Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Theiboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungarnzentrum@netcologne.de Tel.: 0049-221/238060. Fax: 0049-221/ 232120; <http://www.Ungarnzentrum.de>

HIRDETÉSEK

Költöztetés és áruszállítás Magyarországra is, egy nemzetközi költöztető vállalatot keresztesül, elfogadható áron. T.: 0049-(0)7034/270-342.

Magyar ingatlanok közvetítése. T.: 0036-30/66-76-455.

Szőlőhegy, kb. 1 ha a Balatonhoz és Termál-fürdőhöz közel eladó! Részben szőlő, gyümölcsös és erdő, 2 pincével. Tel.: 0036-92/368-960 (esti órákban).

Badaconyban tulajdonostól eladó egy 1990-ben épült, két generációs (kétszer három szoba), teljesen alapincézett, dupla garázsos, központi fűtéses családi ház. A ház a Balaton-parttól nem messze, de már csendes helyen található, a felső szintről csodálatos panoráma Keszthelytől Révfülöpig. Irányára 26 millió forint/100 ezer euró. Bővebb információ: miklosi@ramet.elte.hu, illetve 0036-20/546-9521 (magyarul v. angolul).

Gondozás: háztartásvezetést vállalko gyakorlattal, közepes német nyelvtudással. Tel.: 0036-30/636-3013.

Lakás eladó Gusswerkben, Mariazell mellett, Ausztriában. 78,48 m² (lakókonyha, nappali, 2 hálószoba, fürdőszoba, WC, lodzsa), központi fűtés, garázs. Mariazellől 6 km-re délre, üdülőterületen, teniszpálya, turistautak, sifutópályák, sífelvonók közelében. Irányár: EUR 70.000.- Érdeklődni (németül vagy angolul): Friederike

Református istentiszteletek Münchenben: Reisinger Str. 11., minden hó 1., 3., 5. vasárnap 16 órakor; 2. és 4. vasárnap 11 órakor. Tel.: 089/601 13 35, www.reformatus-muenchen.de

Limburg-Fulda-Mainz-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Gießen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: 0049-69/24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freising-i Főegyházmegye: Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió - Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhlinger Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638. Fax: 0049-89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Paderborn-Osnabrück-i Egyházmegye: Miséző helyek: Hagen, Minden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel./Fax: 0049-251/32 65 01. E-Mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passau-i Egyházmegye: Misézőhely: Passau. Erd.: Ft. Szabó Árpád, Bismolderferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

Rottenburg-Stuttgart-i Egyházmegye: Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle-Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190 E-Mail: missio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgmstgt.de www.ukgm-stgt.de

Würzburg-i Egyházmegye: Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Telefon: 0049-931/38 62 43.

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munke-rudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József-kápolnában (Akersveien 4), Tel./fax.: 0047/22744 124.

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620. Miséző helyek: Róma - minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya kápolnijában minden kedden 7.45-kor. Milánó - minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: P. Ruppert József SchP, Tel.: 0039-347/344 55 38, E-Mail: jruppert@calasanz.net

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Róm. Katholische Ungarmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041-1/36 23 303. E-Mail: fvizauer@gmx.ch
Miséző helyek: Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld, Basel.

Früburg: Ft. Pópa Péter, Tel.: 0041-26/534 0672. Szentmise minden hó 4. vasárnapján 11.15-kor, az Orsolyiták templomában (rue de Lausanne). Miséző hely: Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. Tel.: 00 41-22/7910458; **Lausanne:** Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. Tel.: 0041-21/6478 678; **Bern:** Róm. Kath. Ungarn-mission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch <http://www.katolikus.ch>

Standhartinger. Tel.: 0043-732-221-788, E-Mail: fstandhartinger@gmx.at

Házvetés, betegápolói munkát vállal 57 éves, tapasztalattal rendelkező megbízható, leinformálható magyár nő. T.: 0036-70/61-58-692 v. 0036/34-31-61-61.

Amberg mellett élő férfi (55/172/85) házastársat keres (42-47 év). T.: 0049-(0)9474-951-530 v. 0049-(0)162-3604262.

Regensburg környékén élő 55 éves fiatalos, vonzó, értelmiségi hölgy, komoly szándékkal barátoztársat keres 50-60 éves úr személyében. T.: 09471/606506.

Pálháza eladó oszlopos parasztház nagy terekkel és szántófölddel. T.: 0049-(0)89/672-651 (este), E-Mail: e.detre@gmx.de

Erdélyi 51 éves egyedülálló hölgy ápolást, házvezetést, gyerek gondozást vállal. T.: 0711/47-42-25.

Idősek ápolását, házvezetését vállalja 24 órában empátiával bíró, leinformálható, németül is beszélő magyar hölgy. T.: 0176/54-52-81-20.

MAGYAROK NAGY ZARÁNDOKLATA

Hosszú időkre tekint vissza a mariazelli zárandoklatok története, főleg a gyalogos zárandoklatoké. Ezek között is a legjelentősebb az 1857-es, amelyet Scitovszky hercegprímás vezetett (200 pap és 30.000 zárandok). Ez volt Mariazell történetében a legnagyobb magyar zárandoklat, és ez lett a kibékülés (1867) nyitánya. A város keleti utcáját a mai napig Ungarnstraße, Magyarok utcája névvel jelölik. A gyalogos érkezőket Szent István és Szent Imre szobra köszönti a templom keleti kapujánál. A falon díszes keretben függő festmény Árpád-iház Szent Erzsébetet ábrázolja, ruháján magyar címeres ékszerrel. Ezt az esztergomi káptalan adományozta 1857-ben Mariazell alapításának 700. évfordulójára.

Október 7-én, vasárnap, 12.00 órakor ünnepi szentmisében imádkozunk Dr. TERNYÁK CSABA érsek úrral a Magyarok Nagyasszonyához a 850 éves Mariazellben. Erre a szep ünnepre hívjuk a kedves híveket határon innen és túl, egész Európából.

További információ: Bécsei Magyar Katolikus Egyházközség Tel.: +43/1-526-4972 www.katolikus.at

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőnkkel (missziókkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni. A szerkesztőség

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-hússzégi, általános hirdetések betétként: 0,10 EUR
Jellegű, postaköltség 5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betétként 0,20
Nagybetűs sorok betétként 0,40
Egyszerű 1 „pontos” keret 10,00
Kétszoros hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kivánásokot esetenként árazunk.

Egyémszerűen háromszoros hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egyszervi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésnek határideje legkésőbb a hó 10-ig!
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

Párizs

Keresztelések: Texier Lionel-Daniel-Marie és Wighardt Krisztina-Gabriella 2007. április 28.; Giellen Barnabás és Dautremere Justine 2007. június 9.; Rabanal Marc és Dede Agnes 2007. július 28.

Szentségi házasságot kötöttek: Blanquet Sylvain és gróf Jankovich Ilona 2007. április 28.; Giellen Barnabás és Dautremere Justine 2007. június 9.; Rabanal Marc és Dede Agnes 2007. július 28.

Halottaink: Dr. Bors Valéria 2007. március 23.; Tremel Eugene 2007. május; Eustache Gabriella 2007. június 28.; Dr. Szén József 2007. július 27.; Pálkács Júlia 2007. július 20.; Pontois-Horváth Irma 2007. augusztus 10.; Raymond Barre, miniszterelnök 2007. augusztus 25.

Adj Uram, örök nyugalmat nekik és az örök világgasság fenyveskedjék nekik.
* * *

† Rev. Dr. BISZTYÓ JÓZSEF 1920-2007

Bisztyó József 1920. február 8-án született Akasztón. Ott járt elemi iskolába, majd 1932-40 között a kalocsai jezsuita gimnáziumban tanult és érettségizett. 1940-ben Rómába küldte püspöke, és a Gregorinai Egyetemen tanult 1940-50 között, ahol megszerzte a Ph.L. és S.T.D. fokozatokat. 1947. október 26-án szentelte őt páppá Rómában, a Gesu-ban, Traglia bíboros.

1951-ben Kanadába ment, ahol a Saskatoon egyházmegyéjében szolgált: Allau-ban, SK, 1951-52-ben; Biggarban, SK, 1952-54-ben; Saskatoon katedrálisában, 1954-57-ben; St. Pius X szeminariumban, 1957-80-ban. S.T.M. professzor volt 1960-86 között. - Saskatoon-ban a kis magyar közösségnek havonta két vasárnapon tartott szentmisét. Kisegített lelki napokkal, előadásokkal Edmontonban, és a karizmatikus csoportnak lelkipályakorlatokkal Vancouverben.

2002-ben hazatért Magyarországra, Kalocsára. Ott halt meg 2007. augusztus 15-én, s szülőfalujában, Akasztón temették el.

Miklós-házy Attila ny. püspök

ÉLETÜNK
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-Mail: eltetuenk@gmx.de

Felélő kiadó:
Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
Felélő szerkesztő: Czoborczy Benec
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József és Vincze András

Redakción és Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-Mail: eltetuenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15,- EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,-

ELŐFIZETÉS:
Az Életünk a helyi magyar lelkesítők terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúli, vagy ahol nincs magyar lelkesítő, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 150 EUR
Előfizetési ár egy évre 15,- EUR
Tengerentúli US\$ 50,-
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegation
Sonderkonto „ÉLETÜNK”
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC PBNKDE33

Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK
Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hassenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt teilweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYOK KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.